PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2021/38,

annettu 15 päivänä tammikuuta 2021,

loppukäyttäjätodistusten osatekijöitä koskevasta yhteisestä lähestymistavasta pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niiden ampumatarvikkeiden viennin yhteydessä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 29 artiklan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto sitoutuu neuvoston yhteisen kannan 2008/944/YUTP ([1]) uudelleentarkastelusta 16 päivänä syyskuuta 2019 antamissaan päätelmissä harkitsemaan päätöstä pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden vientiä koskevista loppukäyttäjätodistuksista.

(2) Yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP todetaan, että maastavientiluvat myönnetään vain loppukäyttöä lopullisessa määrämaassa koskevien luotettavien ennakkotietojen perusteella. Yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP todetaan myös, että tämä edellyttää yleensä perusteellisesti tarkistettua loppukäyttäjätodistusta tai muita asiaankuuluvia asiakirjoja ja/tai lopullisen määrämaan myöntämää virallista lupaa.

(3) Yhteinen unionin laajuinen lähestymistapa pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden loppukäyttäjävalvontaan vähentää tarkoituksenvastaisten siirtojen riskiä, luo tasapuoliset toimintaedellytykset ja lisää selkeyttä puolustusteollisuudelle ja sen asiakkaille asiaankuuluvien vaatimusten osalta.

(4) Neuvoston yhteiseen kantaan 2008/944/YUTP liittyvässä päivitetyssä käyttäjän oppaassa, jonka neuvosto vahvisti 16 päivänä syyskuuta 2019, esitetään loppukäyttäjätodistuksia koskevat parhaat käytännöt.

(5) Laittomien ampuma-aseiden, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden vastaisessa EU:n strategiassa, joka hyväksyttiin 19 päivänä marraskuuta 2018, neuvosto sitoutuu harkitsemaan päätöstä pienaseiden ja kevyiden aseiden vientiä koskevista loppukäyttäjätodistuksista ottaen huomioon Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön tältä osin tekemän työn.

(6) Neuvoston päätöksellä (YUTP) 2020/979 ([2]) tuetaan sellaisen kansainvälisesti tunnustetun järjestelmän kehittämistä aseiden ja ampumatarvikkeiden hallinnan validointia varten, joka mahdollistaisi avointen kansainvälisten standardien mukaisen kansallisten pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden varastojen turvallisen ja varman hallinnoinnin riippumattoman validoinnin tai sertifioinnin.

([1]) Neuvoston yhteinen kanta 2008/944/YUTP, vahvistettu 8 päivänä joulukuuta 2008, sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä (EUVL L 335, 13.12.2008, s. 99).

([2]) Neuvoston päätös (YUTP) 2020/979, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2020, kansainvälisesti tunnustetun järjestelmän kehittämisen tukemisesta aseiden ja ampumatarvikkeiden hallinnan validoimiseksi avointen kansainvälisten standardien mukaisesti (EUVL L 218, 8.7.2020, s. 1).

(7) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 21 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaisesti unioni huolehtii johdonmukaisuudesta ulkoisen toimintansa eri alojen välillä. Tältä osin neuvosto panee merkille muun muassa asetuksensa (EY) N:o 428/2009 ([3]) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 258/2012 ([4]) ja (EU) 2019/125 ([5]).

(8) Pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan torjumista koskevasta EU:n kannasta annetuissa neuvoston päätelmissä, jotka perustuvat pienaseita ja kevyitä aseita koskevan YK:n toimintaohjelman täytäntöönpanoa tarkastelevaan kolmanteen tarkistuskonferenssiin ja jotka neuvosto hyväksyi 28 päivänä toukokuuta 2018, kehotetaan edistämään loppukäyttäjätodistusten soveltamista pienaseiden ja kevyiden aseiden viennin valvonnan yhteydessä.

(9) Pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskevassa Yhdistyneiden kansakuntien (YK) toimintaohjelmassa, joka hyväksyttiin 20 päivänä heinäkuuta 2001, osallistuvat valtiot sitoutuvat ottamaan käyttöön ja panemaan täytäntöön asianmukaiset lait, asetukset ja hallinnolliset menettelyt, joilla varmistetaan pienaseiden ja kevyiden aseiden viennin ja kauttakulun tehokas valvonta, mukaan lukien todennettujen loppukäyttäjätodistusten käyttö sekä tehokkaat oikeudelliset ja täytäntöönpanotoimenpiteet.

(10) YK:n yleiskokouksen 2 päivänä huhtikuuta 2013 hyväksymässä asekauppasopimuksessa todetaan, että viejäsopimusvaltion on pyrittävä estämään tavanomaisten aseiden siirron tarkoituksenvastainen toiminta tarvittaessa tutkimalla vientiin osallistuvat osapuolet, vaatimalla lisäasiakirjoja, todistuksia ja vakuutuksia, epäämällä vientilupa tai muilla aiheellisilla toimenpiteillä.

(11) YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmassa vahvistetaan, että pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan torjuminen on välttämätöntä monien kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi, mukaan lukien rauhaan, oikeuteen ja vahvoihin instituutioihin, köyhyyden vähentämiseen, talouskasvuun, terveydenhuoltoon, sukupuolten tasa-arvoon sekä turvallisiin kaupunkeihin liittyvät tavoitteet. Siksi kaikki YK:n jäsenvaltiot ovat kyseisen toimintaohjelman kestävän kehityksen tavoitteessa 16.4 sitoutuneet vähentämään merkittävästi laittomia rahoitus- ja asevirtoja.

(12) YK:n pääsihteeri vaati 24 päivänä toukokuuta 2018 esitetyssä YK:n aseidenriisuntaohjelmassa ”*Securing our Common Future*” (”Yhteisen tulevaisuutemme turvaaminen”) tavanomaisten aseiden liialliseen keskittymiseen ja laittomaan kauppaan puuttumista.

(13) Luvaton jälleenvienti on edelleen syy pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden kulkeutumiseen laittomille markkinoille.

(14) Loppukäyttäjätodistukset ovat tärkeä tekijä loppukäyttäjien tehokkaan valvonnan perustamisessa ja pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden epätoivotun tarkoituksenvastaisen siirtämisen riskin minimoimisessa. Tällaiset todistukset eivät kuitenkaan korvaa täydellistä etukäteistä riskinarviointia, joka tehdään tapauskohtaisesti, kun päätetään, myönnetäänkö vientilupa vai ei,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tämän päätöksen tarkoituksena on auttaa estämään pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden tarkoituksenvastaiset siirrot muille kuin aiotuille loppukäyttäjille tai muihin kuin tarkoitettuihin käyttötarkoituksiin sopimalla loppukäyttäjätodistuksia koskevista yhteisistä osatekijöistä sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien unionin yhteisten sääntöjen täytäntöönpanon yhteydessä.

([3]) Neuvoston asetus (EY) N:o 428/2009, annettu 5 päivänä toukokuuta 2009, kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakulkua koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta (EUVL L 134, 29.5.2009, s. 1).

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 258/2012, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2012, kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaista Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimusta täydentävän, ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja laittoman kaupan torjuntaa koskevan lisäpöytäkirjan (YK:n ampuma-asepöytäkirja) 10 artiklan täytäntöönpanosta ja ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden vientiluvasta ja tuonti- ja kauttakuljetusmenettelyistä (EUVL L 94, 30.3.2012, s. 1).

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/125, annettu 16 päivänä tammikuuta 2019, tiettyjen sellaisten tavaroiden kaupasta, joita voi käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen (EUVL L 30, 31.1.2019, s. 1).

2 artikla

Tätä päätöstä sovelletaan liitteessä esitettyjen pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niiden osien, tarvikkeiden ja ammusten pysyvään vientiin.

3 artikla

Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

1) 'loppukäyttäjällä' vientilupahakemuksen tekohetkellä tiedossa olevaa vietyjen tavaroiden lopullista vastaanottajaa ja omistajaa liiketoimen sopimusehtojen mukaisesti;

2) 'viennillä' tavaroiden poistumista unionin tullialueelta, mukaan lukien sellaisten tavaroiden poistuminen, joista on tehtävä tulli-ilmoitus, ja tavaroiden poistuminen sen jälkeen, kun ne ovat olleet varastoituina vapaa-alueelle Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 952/2013 ([6]) tarkoitetulla tavalla;

3) 'viejällä' luonnollista henkilöä, oikeushenkilöä tai kumppanuutta, jolla on asuinpaikka unionissa tai joka on sijoittautunut unioniin ja joka toimittaa vientilupahakemuksen tai jonka puolesta tällainen hakemus tehdään, eli henkilöä tai kumppanuutta, jolla hakemuksen hyväksymisen ajankohtana on sopimus asiaankuuluvassa kolmannessa maassa olevan vastaanottajan kanssa ja jolla on tarvittava valta päättää tavaroiden lähettämisestä unionin tullialueelta. Jos tällaista sopimusta ei ole tehty tai jos tällaisen sopimuksen haltija ei toimi omasta puolestaan, 'viejällä' tarkoitetaan henkilöä, yhteisöä tai elintä, jolla on tarvittava valta päättää tavaroiden lähettämisestä unionin tullialueelta. Jos oikeus määrätä tavaroista kuuluu kyseisen sopimuksen perusteella henkilölle, yhteisölle tai elimelle, jolla on asuinpaikka unionin ulkopuolella tai joka on sijoittautunut unionin ulkopuolelle, 'viejällä' tarkoitetaan sopimuspuolta, jolla on asuinpaikka unionissa tai joka on sijoittautunut unioniin.

4 artikla

Jäsenvaltion myöntämä 2 artiklassa tarkoitettujen tavaroiden vientilupa edellyttää perusteellisesti tarkastettua loppukäyttäjätodistusta tai asianmukaisia asiakirjoja, jotka loppukäyttäjä on allekirjoittanut ennen kyseisen luvan myöntämistä.

5 artikla

1. Jäsenvaltioiden on vaadittava seuraavien tunnistustietoja koskevien olennaisten osien sisällyttämistä 4 artiklassa tarkoitettuihin loppukäyttäjätodistuksiin:

a) viejän tiedot (mukaan lukien nimi, osoite, toiminimi ja mahdollinen yrityksen rekisterinumero);

b) loppukäyttäjän tiedot (mukaan lukien nimi, osoite, toiminimi ja mahdollinen yrityksen rekisterinumero). Jos kyseessä on vientitoimitus yksityiselle yritykselle, joka myy tarvikkeet edelleen paikallisilla markkinoilla, kyseinen yritys katsotaan loppukäyttäjäksi tätä päätöstä sovellettaessa. Tämä ei estä jäsenvaltioita arvioimasta jälleenmyyjille suuntautuvaa vientiä koskevia lupahakemuksia eri tavalla kuin loppukäyttäjille suuntautuvaa vientiä koskevia lupahakemuksia;

c) lopullinen määrämaa;

d) tavaroiden kuvaus, mukaan lukien mahdollinen sopimuksen numero tai tilausnumero;

e) soveltuvissa tapauksissa vientiin tarkoitettujen tavaroiden määrä tai arvo;

f) loppukäyttäjän allekirjoitus, nimi ja asema, ja jos asianomainen jäsenvaltio katsoo sen tarpeelliseksi, lopullisen määrämaan toimivaltaisen viranomaisen nimi;

g) soveltuvissa tapauksissa asiaankuuluvien valtion viranomaisten kansallisen käytännön mukaisesti antama todistus (mukaan lukien päiväys ja luvan myöntävän virkamiehen nimi, virka-asema ja alkuperäinen allekirjoitus);

h) loppukäyttäjätodistuksen myöntämispäivämäärä;

([6]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1).

i) soveltuvissa tapauksissa loppukäyttäjätodistukseen liittyvä yksilöllinen tunnistenumero tai sopimusnumero;

j) tavaroiden aiottua loppukäyttöä koskeva ilmoitus;

k) soveltuvissa tapauksissa tiedot asiaankuuluvasta välittäjästä (mukaan lukien nimi, osoite, toiminimi ja mahdollinen yrityksen rekisterinumero).

2. Jäsenvaltioiden on vaadittava seuraavien loppukäyttäjän allekirjoittamansa 4 artiklassa tarkoitetun loppukäyttäjätodistuksen perusteella kyseisen todistuksen kattamien tavaroiden osalta antamien olennaisten sitoumusten sisällyttämistä kyseiseen todistukseen:

a) että tavaroita ei käytetä muihin kuin ilmoitettuihin tarkoituksiin; ja

b) että tavaroiden jälleenvienti

i) tuojamaan ulkopuolelle tai tavaroiden hallussapidon siirtäminen tuojamaassa on kielletty; tai

ii) rajoittuu loppukäyttäjätodistuksessa yksilöityjen maiden luetteloon tai että tavaroiden mahdollinen hallussapidon siirtäminen tuojamaassa rajoittuu loppukäyttäjätodistuksessa yksilöityjen yhteisöjen luetteloon tai luokkaan; tai

iii) tuojamaan ulkopuolelle tai tavaroiden hallussapidon siirtäminen tuojamaassa edellyttää viejäjäsenvaltion viranomaisten kirjallista etukäteissuostumusta. Jäsenvaltio voi päättää siirtää valtuuden myöntää tällainen suostumus tuojamaan toimivaltaisille viranomaisille.

6 artikla

Jäsenvaltiot voivat edellyttää seuraavien valinnaisten tietojen sisällyttämistä 4 artiklassa tarkoitettuun loppukäyttäjätodistukseen:

a) loppukäyttäjän sitoumus ilmoittaa viejäjäsenvaltiolle loppukäyttäjätodistuksen kattamien tavaroiden katoamisesta tai varastamisesta;

b) loppukäyttäjän sitoumus vahvistaa loppukäyttäjätodistuksen kattamien tavaroiden vastaanottaminen, mukaan lukien niiden tarkka määrä;

c) loppukäyttäjän sitoumus sallia vientijäsenvaltion edustajien suorittama viennin jälkeinen vietyjen tavaroiden tarkastus paikan päällä, mukaan lukien tarkastuskäyntejä koskevat yksityiskohtaiset järjestelyt;

d) loppukäyttäjän vakuutukset, jotka osoittavat sen kyvyn hallinnoida aseita ja ampumatarvikkeita turvallisesti ja luotettavasti, mukaan lukien sen kyky hallinnoida turvallisesti ja luotettavasti varastoja, joihin tavarat varastoidaan;

e) loppukäyttäjän sitoumus ylimääräisten puolustustarvikkeiden käytöstä poistamisesta, mukaan lukien:

i) ”uutta vanhan tilalle” -sitoumus hävittää vanhat tavarat, jotka korvataan tuoduilla tavaroilla; ja/tai

ii) ”hävittäminen käytöstäpoiston jälkeen” -sitoumus hävittää tuodut tavarat käytöstäpoiston jälkeen.

7 artikla

Jäsenvaltioiden on pidettävä kirjaa myönnetyistä 4 artiklassa tarkoitetuista loppukäyttäjätodistuksista kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti.

8 artikla

Katsoessaan sen tarpeelliseksi jäsenvaltioiden on tarkistettava loppukäyttäjätodistuksessa olevan allekirjoituksen aitous ja tarvittaessa allekirjoittajan valmiudet tehdä sitoumuksia loppukäyttäjän puolesta. Jos loppukäyttäjätodistuksen aitoudesta on epäilyksiä, jäsenvaltiot voivat tarkistaa sen millä tahansa tavalla kansallisen käytännön mukaisesti. Jos loppukäyttäjätodistuksen aitoutta ei voida vahvistaa, jäsenvaltio ei saa myöntää lupaa.

9 artikla

Jos jäsenvaltio havaitsee loppukäyttäjätodistukseen liittyvän petoksen, väärentämisen tai väärinkäytön, sen on jaettava nämä tiedot muiden jäsenvaltioiden kanssa COARM-verkkojärjestelmän kautta ottaen huomioon asiaankuuluvat kansalliset näkökohdat.

10 artikla

Jäsenvaltioiden on jaettava näytteitä loppukäyttäjätodistusten malleistaan, jos ne ovat saatavilla, muiden jäsenvaltioiden kanssa COARM-verkkojärjestelmän kautta.

11 artikla

Tämä päätös tulee voimaan 31 päivänä joulukuuta 2021.

Tehty Brysselissä 15 päivänä tammikuuta 2021.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
A.P. ZAKARIAS

LIITE

Tätä päätöstä sovelletaan seuraaviin puolustustarvikeluokkiin siltä osin kuin kyseiset luokat sisältyvät Euroopan unionin yhteisen puolustustarvikeluettelon luokkiin ML1, ML2, ML3 ja ML4.

Seuraavat luokat eivät vaikuta pienaseiden ja kevyiden aseiden tuleviin kansainvälisesti sovittuihin määritelmiin, ja niitä voidaan selventää edelleen, ja niitä voidaan tarkistaa tulevien kansainvälisesti sovittujen pienaseiden ja kevyiden aseiden määritelmien perusteella.

Puolustustarvikeluokat, joihin tätä päätöstä sovelletaan:

a) pienaseet:
   — rynnäkkökiväärit;
   — erityisesti sotilaskäyttöön suunnitellut puoliautomaattikiväärit ja karbiinit;
   — erityisesti sotilaskäyttöön suunnitellut revolverit ja itselataavat pistoolit;
   — kevyet konekiväärit;
   — konepistoolit (”*sub-machine guns*”, ”*machine pistols*”);
b) kevyet aseet:
   — raskaat konekiväärit;
   — alle 100 mm:n kaliiperin kanuunat, haupitsit ja kranaatinheittimet;
   — kranaattikiväärit;
   — singot;
   — yksittäisen ihmisen tai ryhmän liikuteltavat olalta ammuttavat raketit ja muut panssarintorjunta- ja ilmapuolustusjärjestelmät, joilla ammutaan projektiileja, mukaan luettuna MANPAD-järjestelmät;
c) edellä a ja b alakohdassa lueteltuja tarvikkeita varten erityisesti suunnitellut komponentit;
d) edellä a ja b alakohdassa lueteltuja tarvikkeita varten erityisesti suunnitellut lisävarusteet (kuten pimeänäkölaitteet, äänenvaimentimet jne.);
e) ammukset, jotka on tarkoitettu a ja b alakohdassa luetelluilla tarvikkeilla ammuttaviksi.